

درس پانزدهم هويت ايراني (۳) (هويت سياسي ايران)

چه رابطه‌اي ميان جهان اجتماعي و نظام سياسي آن وجود دارد؟

بيانات زير چه رابطه‌اي ميان مردم و حاكمان و کارگزاران ترسیم می‌کند؟ به رابطه‌ی ميان مردم و حاکمان و کارگزاران و به الگو پذیری توده‌های مردم از اخلاق حاکمان اشاره دارد.

مثال ۱ «عَمَالَكُمْ أَعْمَالَكُمْ، كَمَا تَكُونُونَ، يَوْلَى عَلَيْكُمْ»: کارگزاران شما (نتیجه) اعمال شما هستند، همان‌گونه که هستید، بر شما حکومت می‌شود.

مثال ۲ «الناس بأمرائهم أشبه منهم بآبائهم»: مردم به دولتمردان خود شبیه توند تا به پدرانشان.

چند مورد از پدیده‌هایی که با نظام سیاسی مربوط می‌شوند، نام ببرید

پدیده‌هایی چون شناسنامه، گذرنامه، برچم، روزها و جشن‌های ملی، مرزهای سیاسی، نیروهای مسلح، جنگ، صلح، سازمان‌ها و ادارات، دادگاه‌ها، شوراهای اسلامی، شهر و روستا، رسانه‌ها، احزاب و گروه‌های سیاسی، قوه مقننه، قوه مجریه، قوه قضائیه، مجلس خبرگان، رهبری، قانون اساسی، شیوه‌های حکمرانی و... نشانی از هويت جهان اجتماعی دارند.

وجه اشتراك اين پدیده‌ها چيست؟ همه اينها پدیده‌های سیاسی هستند و نشانی از هويت جهان اجتماعی دارند

هر جهان اجتماعی علاوه بر هويت فرهنگی از هويت سياسي نيز پرخوردار است. به همين دليل در معرفی هر جامعه از ویژگی‌های سیاسی از جمله نظام سیاسی آن نيز ياد می‌کنند.

چه رابطه‌اي ميان جهان اجتماعي و نظام سياسي آن وجود دارد؟ **رابطه متقابل وجود دارد**

● قدرت اجتماعی قدرت به چه معناست؟ چرا می‌گوییم انسان کنشگری قدرتمند است؟ شهریور ۹۳

هرگاه موجودی بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت است؛ انسان به دلیل اینکه کارهای خود را با علم و اراده انجام می‌دهد، کنشگری قدرتمند است. قدرت انسان محدود است، به گونه‌ای که نمی‌تواند همه نیازهای خود را به تنها‌یی برآورده سازد و برای تأمین برخی نیازهای اولیه زندگی خود، به کمک دیگران احتیاج دارد.

قدرت اجتماعی چه زمانی پیدا می‌شود؟ شهریور ۹۴ دی ۹۶

قدرت اجتماعی هنگامی پیدا می‌شود که انسان برای رسیدن به اهداف خود بتواند بر اراده دیگران تأثیر بگذارد و اراده و کار ارادی آنان را به خدمت بگیرد. **جه کسانی از قدرت اجتماعی بیشتری برخوردارند؟** علاوه بر افراد، نهادها، سازمان‌ها، جوامع و... نیز دارای قدرت اجتماعی هستند. درباره راه‌های تأثیرگذاری بر اراده دیگران گفت و گو کنید.

■ محمدصلاح، فوتبالیست مصری، آن‌قدر در میان مردم مصر محبوبیت دارد که در انتخابات ریاست جمهوری بدون اینکه نامزد شود، حدود یک میلیون نفر از مردم به او رأی داده بودند.

در سال ۱۹۸۰ م یک زن چینی به جریمه‌ای معادل ۲۰۰ دلار محکوم شد، چون مطابق قوانین، او اجازه نداشت که با داشتن یک فرزند، دوباره صاحب فرزند شود. علاوه بر این، نام کودک او تا چند سال در استناد رسمی به ثبت نرسید و کودک از ورود به مدرسه و استفاده از امکانات و تسهیلات دولتی محروم شد.

■ نمونه‌هایی از قدرت نهادها و سازمان‌ها

● مقبولیت و اقتدار

برای تأثیر گذاردن بر اراده دیگران چه کار می‌کنیم؟ آیا می‌توانیم صرفاً با استفاده از نیروی عضلات خود و بدون دخالت هیچ عامل دیگری، اراده دیگران را تابع اراده خود کنیم؟ **[ما با قدرت بدنی خود فقط می‌توانیم بر جسم دیگران اثر بگذاریم. هنگامی که کودکی را جایه جا می‌کنیم،**

تنها راه جلب افراد برای پیدایش قدرت اجتماعی کدام مورد است؟ دی ۹۷

الف-آگاهی افراد ب-اراده افراد ج-تبغیت د-اقتدار

ایا قدرت اجتماعی بدون پذیرش دیگران پدید می‌آید؟

او فعالیتی انجام نداده است، اما اگر از او بخواهیم فعالیت ارادی خود را مطابق اراده و میل ما انجام دهد، مثلاً از او بخواهیم با پای خودش راه برود، تنها راه، جلب تبعیت اوست. یعنی او باید بپذیرد مطابق آنچه از او می‌خواهیم عمل کند؛ و به همین دلیل است که قدرت اجتماعی، بدون پذیرش و توافق دیگران پدید نمی‌آید.

تبعیت اراده یک انسان از انسان دیگر، به دو صورت می‌تواند باشد: **خرداد ۹۵ دی ۹۵** **صورت‌های متفاوت جلب تبعیت را بنویسید. شهریور ۹۸ خداد ۹۹** وقتی است که تبعیت ناشی از تهدید و ترس باشد.

۲- تبعیت با رضایت؛ وقتی است که شخصی با میل درونی، مطابق اراده دیگری عمل کند. **مقبولیت یعنی چه؟ دی ۹۸** قدرتی که بدون استفاده از تهدید و با رضایت طرف مقابل به دست می‌آید دارای مقبولیت منظور از اقتدار چیست؟ دی ۹۹ است که با مقبولیت همراه باشد و به صورت رسمی پذیرفته شده باشد، اقتدار نامیده می‌شود. به نظر شما قدرتی که با اکراه طرف مقابل اعمال می‌شود تا چه زمانی می‌تواند تداوم داشته باشد؟ تا زمانی که تهدید و ترس وجود دارد

استالین، در تنها بیان جان داد. علی‌رغم تأخیر او برای خروج از اتاق، هیچ کس جرئت نداشت در بزند و حالت را پرسید چون شب قبل گفته بود، کسی مزاحمش نشود. همه می‌ترسیدند اینها نقشه‌ای برای سنجش و فاداری آنها باشد.

موفقیت‌های سیاسی و اقتصادی آلمان در زمان صدراعظمی هیتلر، سخنرانی‌های پرشور او بر ضد پیمان ورسای و ترویج ایده ملی‌گرایی، باعث محبوبیت هیتلر در میان مردم شد.

گاندی، رهبر مردم هند در مبارزه با استعمار انگلیس. مردم هند به او لقب ماهاتما (روح بزرگ) و بابو (پدر ملت) داده‌اند.

مارتن لوٹر کینگ، رهبر پرنفوذ جنبش مدنی سیاهان آمریکا، در سخنرانی مشهور «رؤیایی دارم» از آرزوی خود برای احراق حقوق سیاهان سخن گفت.

رئیس‌علی دلواری، رهبر محبوب مردم تنگستان در قیام علیه استعمار انگلیس. ۱۲ شهریور به نام او روز ملی مبارزه با استعمار نام‌گذاری شده است.

جلب تبعیت دیگران به چند شکل ممکن است؟ نام ببرید. دی ۹۹ به دو صورت: تبعیت با کراحت. تبعیت با رضایت تنها راه تاثیرگذاری بر اراده دیگران و به خدمت گرفتن فعالیت ارادی ایشان.. جلب تبعیت.. است. خرداد ۹۹

● مقبولیت و مشروعیت مقبولیت قدرت، نتیجه‌ی چیست؟ دی ۹۸

همان‌گونه که دانستید مقبولیت در جایی است که قدرت بدون اکراه و بلکه با رضایت باشد؛

دی ۹۸ اما مشروعیت قدرت به این معناست که قدرت براساس یک نظام عقیدتی و ارزشی خاص

اعمال شود.

مدار مقبولیت و مدار مشروعیت چیست؟ دی ۹۷

مدار مقبولیت، خواست و اراده کسانی است که قدرت بر آنها اعمال می‌شود. اگر کسی که قدرت بر او اعمال می‌شود، از آنجه انجام می‌دهد احساس رضایت داشته باشد، این قدرت مقبول است؛ و اگر فعالیتش را با اکراه و تنها برای فرار از پیامدهای ناگواری که از طرف صاحب قدرت پدید می‌آید انجام دهد، قدرت مقبولیت ندارد.

أنواع قدرت مشروع را نام ببرید

مدار مشروعیت، حق و باطل بودن است.^۱ اگر قدرت موافق حکم و قانون و اراده تشریعی

خداآوند اعمال شود، مشروعیت حقیقی دارد^۲، اما اگر مبتنی بر ایدئولوژی‌های ساختگی بشری

باشد، مشروعیت دروغین دارد.

مقبولیت و مشروعیت حقیقی می‌توانند با هم باشند و در برخی موارد نیز جدا از یکدیگر باشند. **کدام نوع قدرت اجتماعی همراه با مقبولیت اجتماعی و مشروعیت است؟ شهریور ۹۹** (جایی که قدرت مطابق قانون و حکم الهی باشد و تبعیت از قانون نیز با رضایت و میل همراه باشد، اقتدار و قدرت هم مشروعیت حقیقی دارد و هم مقبولیت).

چه زمانی قدرتی مقبول، ولی غیرمشروع است؟ دی ۹۸ **شهریور ۹۸** (هنگامی که قدرت برخلاف حکم و قانون الهی باشد و تبعیت از قدرت هم از روی احساس رضایت باشد، اقتداری غیرمشروع شکل می‌گیرد) به نظر شما آیا در کشوری که فرهنگ عمومی مردم، فرهنگ دینی باشد، قدرت نامشروع می‌تواند مقبولیت داشته باشد؟ **خیر**

● نظام سیاسی

تعريف سیاست. دی ۹۵-شهریور ۹۵

هرگاه قدرت برای رسیدن به هدفی معین سازمان پیدا کند، سیاست پدید می‌آید. زیرا

سیاست، اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدفی معین است. سیاست در معنای

شهریور ۹۷

عام خود، شامل هر نوع تدبیر و سازمان دادن قدرت است. **آیا وجود سیاست ضرورت دارد؟**

(هر جهان اجتماعی به تناسب هویت و فرهنگ خود، آرمان‌ها و ارزش‌های ویژه‌ای دارد و

نمی‌تواند بدون سیاستی مناسب به ارزش‌ها و آرمان‌های خود دست یابد.)

تعريف نظام سیاسی. دی ۹۳ - شهریور ۹۶ و دی ۹۷ - شهریور ۹۹ مجموعه سازوکارهایی که برای اعمال سیاست‌های جهان اجتماعی وجود دارد، نظام سیاسی

را شکل می‌دهد.

* در صورتی که قدرت بر اساس شریعت و موافق حکم خداوند باشد ..مشروع.. است. دی ۹۷

* اعمال قدرت سازمان یافته برای دستیابی به هدف معین، چه نام دارد؟ دی ۹۹

الف- مشروعیت ب- سیاست ج- تبعیت د- حکومت

نظام فرهنگی

نظام سیاسی

در یک جهان اجتماعی، نظام سیاسی نمی‌تواند مستقل از نظام‌های دیگر مانند نظام فرهنگی، اقتصادی و... باشد؛ بلکه در تعامل با آنها قرار می‌گیرد. نظام سیاسی، بر نظام‌های دیگر، به ویژه **شهریور ۹۲** نظام فرهنگی اثر می‌گذارد و از آنها تأثیر می‌پذیرد.

■ شعار جمهوری فرانسه بر سردر یک کلیسا پس از قانون سال ۱۹۰۵ م مبني بر جايبي دين از سياست.

■ با تشکيل اتحاد جماهير شوروی، مزرعه‌داری دولتی و مزرعه‌داری اشتراکی به عنوان دو شیوه پیشبرد اقتصاد کشاورزی، رایج شدند.

در چه صورت نظام فرنگی، مقبولیت نظام سیاسی را نیز تامین می‌کند؟ دی ۹۵

(نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند و اگر عملکرد نظام سیاسی در جهت عقاید و ارزش‌های فرهنگی جامعه باشد، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را نیز تأمین می‌کند) **اما اگر نظام سیاسی به دلایل داخلی و یا تحت تاثیر و فشار عوامل خارجی، از اصول و ارزش‌های فرهنگی خود عدول کند، نظام فرهنگی اقتدار نظام سیاسی را کاهش می‌دهد.** **نظام سیاسی چگونه به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند؟ و چگونه زمینه بحران‌های فرهنگی را فراهم می‌کند؟** (نظام سیاسی نیز اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه و فادر بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند و اگر از ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگی دور شود زمینه تعارضات، تزلزل و بحران‌های فرهنگی و هویتی را پدید می‌آورد.) به نظر شما چه رابطه‌ای میان نظام اقتصادی و نظام سیاسی وجود دارد؟ در این باره گفت و گو کنید.

نظام‌های سیاسی چه انواعی دارند؟

گفته شد که جهان اجتماعی دارای هویت سیاسی است. جهان اجتماعی با یزیرش یک نظام سیاسی خاص، **هویت سیاسی** ییدا می‌کند. نظام‌های سیاسی انواع گوناگونی دارند. با چه ملاک‌هایی می‌توان نظام‌های سیاسی را دسته‌بندی کرد و چه انواعی برای نظام‌های سیاسی وجود دارد؟

■ مشروطه سلطنتی انگلستان

■ بارلمان هند

■ حزب کمونیست چین

* ملاک های دسته بندی نظام های سیاسی از نظر ارسسطو چیست؟ و از چند نوع حکومت نام می برد؟ دی ۹۸

نظام های سیاسی براساس ملاک های گوناگون به انواع مختلفی دسته بندی می شوند.

از این ملاک ها و دسته بندی ها می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- براساس کمیت افراد تأثیرگذار؛ با این ملاک، نظام های سیاسی و حکومت ها به سه دسته

تقسیم می شوند.

بر اساس تعداد افراد تأثیرگذار و تصمیم گیرنده، نظام های سیاسی به سه دسته تقسیم می شوند. آنها را بنویسید. دی ۹۷ شهریور ۹۸ دی ۹۹

۱ الف) نظام ها و حکومت هایی که در آن تنها اراده یک فرد تأثیرگذار است.

۲ ب) نظام هایی که تنها یک اقلیتی از مردم در آن تأثیر گذارند.

۳ ج) حکومت هایی که اکثریت مردم در سرنوشت سیاسی خود تأثیر گذارند.

۲- بر اساس روش تصمیم گیری، نظام های سیاسی به چند دسته تقسیم می شوند. شرح دهد. دی ۹۷ خرداد ۹۹

۱ براساس خواسته ها و اغراض خود تصمیم می گیرند؛ یعنی هر نوع تصمیمی را برای خود جایز

و مباح می دانند؛^۲ یا آنکه بر مدار حقیقت و فضیلت و با موازین عقلی، تصمیم می گیرند.

۳- براساس دین مداری یا دنیامداری؛ نظام سیاسی دینی و نظام سیاسی دنیوی را بنویسید

سازمان می یابد. نظام سیاسی سکولار و دنیوی، فقط ارزش ها و آرمان های دنیوی و این جهانی

را مدنظر قرار می دهد.

ارسطو از دو ملاک اول و دوم برای دسته بندی نظام های سیاسی استفاده می کند و از شش

دی ۹۷

نوع حکومت نام می برد! در سه نوع آنها، حاکمیت یک فرد، یک اقلیت یا اکثریت بر مدار

خواسته های نفسانی آنها شکل می گیرد و در سه نوع دیگر حاکمیت یک فرد، یک اقلیت یا

اکثریت بر مدار حقیقت و فضیلت استوار است.

تعريف ارسسطو از دموکراسی چیست؟ دی ۹۶

(ارسطو، حاکمیت اکثریت را در صورتی که بر مدار خواسته های انها باشد، دموکراسی می نامد؛

زیرا دموکراسی به معنای حاکمیت مردم است و در این نوع حاکمیت، مردم براساس خواسته ها

و تمایلات خود حکومت می کنند) **تعريف ارسسطو از جمهوری چیست؟ شهریور ۹۵- خرداد ۹۷**

۹۷

(او حکومتی را که در آن اکثریت مردم براساس حقیقت و فضیلت حضور و فعالیت دارند، جمهوری

۹۷

(پولیتی) می خواند) بدين ترتيب او بين حکومت جمهوری و دموکراسی تفاوت می گذارد.

فارابی با افزودن ملاک سوم، مدنیه فاضله را جامعه ای الهی می داند که براساس سنت و قانون الهی

شكل می گيرد. از نظر او حقیقت با اراده الهی تعیین می شود و بجا کمد عقل و حی شناخته می شود.

۹۸ دی خرداد ۹۷

۱- دسته بندی ارسسطو از انواع حکومت ها

تعداد حاکمان	شیوه حکومت	براساس فضیلت	براساس خواست و میل افراد
فرد	مونارشی	تیرانی (استبدادی)	
اقلیت	آریستوکراسی	الیگارشی	
اکثریت	بولیتی (جمهوری)	دموکراسی	

نوع نظام سیاسی از نظر ارسسطو را مشخص کنید. خرداد ۹۸

الف- اقلیتی که بر اساس خواست و میل خود حکومت کنند. الیگارشی

ب- اکثریتی که بر اساس فضیلت حکومت کنند. جمهوری

از نظر فارابی، مدینه جاهله چه ویژگی هایی دارد؟

در اندیشه فارابی جوامعی که ارزش‌ها و آرمان‌های آنها، عقلانی و الهی نباشد، جوامع جاهلی هستند.
او جوامع جاهلی را براساس نوع آرمان‌ها و ارزش‌هایی که دارند به اقسامی تقسیم می‌کند.

۹۷ دی
شهریور ۹۸

گفت و گوکنید

درباره تفاوت جمهوری و دموکراسی از دیدگاه ارسسطو گفت و گو کنید.

نظام لیبرال دموکراسی و جمهوری اسلامی را از نظر آرمان‌ها و ارزش‌ها با یکدیگر مقایسه کنید. (ذکر حداقل یک تشابه و یک تفاوت ضروری است) دی ۹۸

- لیبرال دموکراسی و جمهوری اسلامی چه تفاوت‌هایی با هم دارند؟

تعریف دموکراسی خرداد ۹۶

لیبرالیسم به معنای اباحت و مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست. دموکراسی به معنای

حاکمیت مردم است. (لیبرال دموکراسی ایبرال دموکراسی) تعریف کنید. شهریور ۹۹

و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد. این نظام سیاسی، هیچ حقیقت و فضیلت فطری و جهان‌شمولي را به رسمیت نمی‌شناسد و حکومتی دنیوی و این جهانی است. (این نظام لیبرال دموکراسی یا چه فرهنگی سازگار است؟ خرداد ۹۵) سیاسی با فرهنگ جهان‌غرب که رویکردی دنیوی به عالم هستی دارد، سازگار است.

آیا در اندیشه لیبرال دموکراسی می‌توان از مشروعیت حقیقی سخن گفت؟ چرا؟

(جمهوری اسلامی یا مردم‌سالاری دینی، نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است. (عنوان «جمهوری اسلامی ایران، عنوان "جمهوری" به چه معناست؟ خرداد ۹۱ در نظام جمهوری اسلامی ایران، عنوان "جمهوری" در این ترتیب به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است) و کلمه «اسلامی» نشان‌دهنده این است که فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی سازمان پیدا می‌کند.)

۱- دسته‌بندی فارابی از انواع حکومت‌ها

خدمات		انسان محور		شیوه حکومت	تعداد حاکمان
براساس ملت الهی	براساس خواست و میل شخصی حاکم	براساس فضیلت انسانی			
مطابق اصل صورت تحریف شده					
فضلله	مبذله	تغلیبه (جامعه زورگویی)	کرامیه (جامعه سرفرازی)	فرد	
	فاسقه	خست (جامعه خوش‌گذرانی)	ضروریه (جامعه قناعت‌گرایی)	اقلیت	
	ضالله	یسار یا بداله (جامعه مال‌اندوزی)	جماعیه (جامعه آزادی)	اکثریت	

ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی در دیدگاه فارابی را بنویسید. شهریور ۹۸ دین مدار - دنیا مدار

در دیدگاه اسلامی، اینزار و وسیله‌ی شناخت ارزش‌های الهی و احکام و مقررات اجتماعی چیست؟

در نظام اسلامی، احکام و مقررات چگونه شکل می‌گیرند؟

(در نظام اسلامی، احکام و مقررات با خواست مردم و در ذیل اراده و مشیت خداوند شکل

می‌گیرند) (در این دیدگاه، عقل و وحی دو وسیله شناخت ارزش‌های الهی و احکام و مقررات

اجتماعی هستند و انسان‌ها مسئولیت شناخت و اجرای آنها را به عهده دارند)

چهار مورد از ارزش‌های اجتماعی اسلامی را نام ببرید

(عبودیت، عدالت، آزادی، استقلال، نفی وابستگی، نفی تسلط بیگانگان بر امت اسلامی، امنیت،

تأمین اجتماعی و تکافل عمومی، تلاش برای عمران و آبادانی، عقلانیت، مشورت و مشارکت

در امور عمومی، توسعه معرفت و آگاهی نسبت به اسرار و حقایق آفرینش از جمله ارزش‌های

اجتماعی اسلامی است.) چرا عمل به ارزش‌های اجتماعی اسلامی، رفتاری صرفاً دنیوی نیست؛ بلکه یک وظیفه الهی است؟

[براساس هستی‌شناسی توحیدی، اغلب این ارزش‌ها با آنکه ناظر به مسائل اجتماعی دنیوی

هستند، تفسیری دنیوی و سکولار ندارند، بلکه سیرتی الهی و دینی دارند؛ و به همین دلیل

عمل به آنها رفتاری صرفاً دنیوی نیست، بلکه یک وظیفه الهی است و مانند سایر عبادات سبب

تقرب انسان به خداوند می‌شود]

در اندیشه دینی اسلام، هر مسلمانی که شب را به صبح برساند و به فکر امت اسلامی نباشد

مسلمان نیست و مسلمانان موظف‌اند همه مستضعفان و مظلومان را یاری کنند.

در اموزه‌های اسلامی چه زمانی عبادات، ارزش بیشتری می‌یابند؟

(در برخی از روایات از چه جزیی به عنوان مهمترین مسئولیت یاد شده است؟

در برخی از روایات، مسئولیت متقابل امت و امام به عنوان مهم‌ترین مسئولیت یاد شده

است)

در نظام اسلامی، امت اسلامی چگونه باید باشند؟

(امّت اسلامی باید از پذیرش طاغوت و قدرت‌های غیرالهی خودداری کند و در شکل گیری

امامت و ولایت الهی براساس موازین و ارزش‌های اسلامی هوشمند و فعال باشد.)

مقایسه کنید

حضور مردم در یک حکومت لیبرال دموکراتی چه تفاوتی با حضور مردم در
جمهوری اسلامی دارد؟

ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی از دیدگاه ارسطو کدامند؟ خرداد ۹۹

الف- دین مداری- دنیا مداری

ب- مقبولیت - مشرووعیت

ج- تعداد افراد تاثیرگذار و تصمیم‌گیرنده - روش تصمیم‌گیری

د- تبعیت با کراحت - تبعیت با رضایت

به معنای مباح دانستن همه امور برای انسان‌هاست. دی ۹۹

الف- جمهوری ب- لیبرال دموکراتی ج- دموکراسی د- لیبرالیسم

کدام گزینه در مورد تعریف مقابله صدق می‌کند؟

به معنای حاکمیت اکثریت مردم بر اساس خواست خودشان" دی ۹۷

الف- دموکراسی

ب- لیبرالیسم

د- استبدادی

ج- جمهوری